

СУЧАСНІ ПІДХОДИ ДО ЛОГІСТИЧНОГО УПРАВЛІННЯ ВАНТАЖНИМИ ПЕРЕВЕЗЕННЯМИ В МІСЬКОМУ СПОЛУЧЕННІ

О.П. Калініченко, к.т.н., доцент

Є.К. Сальніков, аспірант

Харківський національний автомобільно-дорожній університет

Інтеграція логістики та транспорту відіграє велику значимість в економіці країні. Під логістичною діяльністю на транспорті необхідно вважати не просто організацію перевезення вантажів та складських робіт, найголовніше вона забезпечує функцію життєздатності, підтримує розвиток та функціональність ринків а в тому числі і економіку.

В даний час більша частина розподілу вантажів у містах здійснюється приватними компаніями, як правило міськими логістичними операторами або постачальниками товарів з використанням спеціального парку транспортних засобів, що працюють на паливі. Проблема характеризується величезною кількістю дрібних замовлень (за обсягом та вагою), які повинні бути доставлені величезній кількості клієнтів та в роздрібну торгівлю які розосереджені по місту, перевезення вантажів здійснюється застарілими не ефективними транспортними засобами, доставка вантажу відбувається у час пік завантаження міської інфраструктури [1,2].

Для вирішення даних проблем застосовують концепцію міська логістика. Головна мета міської логістики полягає в ефективному управлінні матеріальним, фінансовим та інформаційним потоками для задоволення потреб споживачів (рис. 1) [3].

Рисунок 1 – Концептуальність міської логістики

Все частіше споживачі використовують електронну комерцію для задоволення своїх потреб, у зв'язку з цим збільшилась завантаженість транспортної системи міста через ритмічність перевезення вантажів що призводить до заторів у години пік, та викиду в навколишнє середовище вихлопних газів, висувають потреби до екологічної безпеки використаних товарів, їх упакування, перевезення та повторного використання, через це

виробникам та перевізникам доводиться додержуватися екологічних вимог. Концепція зеленої логістики направлена на вирішення екологічних проблем при доставці вантажів споживачам з використанням еко технологій, виділення параметрів ефективності дає змогу досягнути наслідки та виділити області оптимізації [4].

Основні проблеми впровадження зеленої концепції в Україні [5]:

- неефективне державне регулювання екологічних питань,
- нечіткість методів використання даної концепції в транспортних компаніях,
- не стимулювання державними органами впровадження екологістики,
- недостатність інвестування державою в екологічно чисті системи доставки вантажів.

Інформаційна логістика являється з'єднувальною ланкою між виробником, перевізником та споживачем, являє собою систему взаємозалежних методів, способів, програмних забезпечень для зчитування, обробки, зберігання та передачі інформації на відповідний ієрархічний рівень для прийняття управлінських рішень що до переміщення матеріального потоку [6]. Основні завдання інформаційної логістики [7]:

- організація та управління процесом доставки вантажів, надання якісних послуг споживачам, зменшення ризиків при перевезенні вантажів;
- аналіз діяльності транспортної компанії, скорочення витрат за рахунок раціональних рішень при обміні та обробки інформації;
- заключення договорів на доставку вантажів;
- швидке реагування та прийняття відповідних рішень на зміни при доставці вантажів, що дозволяє скоротити витрати;
- збільшення рівня конкурентоспроможності компанії на ринку транспортних послуг, залучення нових клієнтів, збільшення фінансового результату.

В Україні за останні п'ять років через всесвітню пандемію та введення воєнного стану різко скоротились офлайн-продажі та зросла активність електронної комерції, через що збільшились вантажні перевезення в міських умовах, транспортні компанії несуть більші витрати у зв'язку з масштабуванням своїх операцій, для підвищення ефективності своєї діяльності необхідно запроваджувати новітні інновації на логістичних підходах. Діджиталізація та цифрові технології активно проникають в організацію міських перевезень та в логістику міста, використання новітніх технологій оснований на IoT (інтернет речей) значно скорочують час та витрати транспортним компаніям, впливають на конкуренцію на транспортному ринку, є основою прийняття управлінських рішень в короткий термін, та покращують якість надання транспортних послуг споживачам [8-11].

На даний момент інновації в сфері інформаційної логістики полягають в концепції Smart City. Концепція дає змогу керувати, контролювати і покращувати міську спільноту та інфраструктуру за рахунок впровадження цифрових рішень [12]. Логістика міст ґрунтується на зниженні кількості вантажних транспортних засобів на вулицях міста, що дозволить знизити завантаженість, зменшити кількість їздок, поліпшити якість повітря. Застосування інформаційних технологій в міській логістиці дозволить скоординувати ланцюги постачання продукції в містах, знизити витрати на перевезення за рахунок урахування особливостей функціонування транспортної системи міста, підвищить якість надання транспортних послуг, конкурентоспроможність підприємств.

Література:

1. Amirgholy M., Shahabi M., Gao H. O., 2017. Optimal design of sustainable transit systems in congested urban networks: A macroscopic approach. *Transportation Research Part E: Logistics and Transportation Review*, 103, P. 261-285.
2. Калініченко О.П. Севідова В.В. Підвищення ефективності доставки вантажів в міських умовах. Перспективи взаємодії залізниць та промислових підприємств: Тези 8-ї Міжнародної науково-практичної конференції (Дніпро, 28-29 листопада 2019 р.) – Дніпро.: ДНУЗТ. С. 118-119

3. Є.К. Сальніков, О.П. Калініченко. Аналіз сучасних міських логістичних систем. IV Міжнародна науково-практична інтернет-конференція «Напрями розвитку технологічних систем і логістики в АПВ». 2023. Харків: ДБУ. С. 69-72.
4. Melnikova, N., & Yanchenko, N. (2019). The Analysis of the Interpretation and the Essence of Green Logistics. *Social Economics*, 56, 183-189. <https://doi.org/10.26565/2524-2547-2018-56-18>
5. Бойченко, М. В. (2021). Зелена логістика вантажоперевезень: проблеми, шляхи вирішення. *Вестник економічної науки України*, (2 (41)), 152-155. DOI: [https://doi.org/10.37405/1729-7206.2021.2\(41\).152-155](https://doi.org/10.37405/1729-7206.2021.2(41).152-155)
6. Гегедош, К. В. "Логістичні інформаційні складники в контексті маркетингових інтерактивних відносин: транскордонний аспект." *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Міжнародні економічні відносини та світове господарство* 23 (1) (2019): С. 56-61.
7. Потапова, Н., & Зелінська, О. В. (2022). Передумови виникнення та основні категорії інформаційної логістики. Тези доповідей III Міжнародної науково-практичної конференції учених та студентів „Цифрова економіка як фактор інновацій та сталого розвитку суспільства“, 15-16.
8. Інтелектуальні технології управління перевезеннями дрібних партій вантажу. V. Naumov, O.P. Kalinichenko, V.V. Sevidova. Збірник матеріалів Міжнародної науково-технічної конференції «Інтелектуальні технології управління транспортними процесами» – Харків: ХНАДУ, 2020. С. 118-120.
9. Калініченко О.П. Севідова В.В. Застосування інформаційної системи для підвищення якості доставки дрібних партій вантажу. *Комп’ютерні технології і мехатроніка: зб. наук. пр. за матеріалами II міжнар. наук.-практ. конф.*–Харків: ХНАДУ, 2020.–С. 138–141.
10. Трушкіна Н. В. Цифрова логістика як механізм розвитку регіональної транспортно-логістичної системи (на прикладі карпатського економічного району) *Digital logistics as a mechanism for the development of regional transport and logistics system //Економічні студії.* – 2019. – С. 161.
11. Pavlenko O., Muzylyov D., Ivanov V., Bartoszyk M., Jozwik J. Management of the grain supply chain during the conflict period: case study Ukraine. *Acta Logistica*. 2023. № 10(3), P. 393-402.
12. Галкін, А. С., & Грекова, О. О. Сталий розвиток транспорту як запорука переходу до концепції розумне місто. Матеріали XIV міжнародної науково-практичної конференції «Сучасні технології та перспективи розвитку автомобільного транспорту», 25-27 жовтня 2021 року: збірник наукових праць. Вінниця. ВНТУ. С. 64-67.